

**БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ, ЄВРОПІ ТА СВІТІ**

**УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ: СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА
ІННОВАЦІЙНІСТЬ**

**МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ЗАСОБИ, ТЕХНОЛОГІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ЕКОНОМІЧНІ,
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ
РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ, ЄВРОПІ ТА СВІТІ**

ФІЛОСОФІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТИ

**ПОСЛІДОВНІСТЬ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ТА ВИЩОЇ
ОСВІТИ ЯК ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТАНДАРТ**

**НОВІТНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ: ПРОБЛЕМИ
ВПРОВАДЖЕННЯ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ**

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ
ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

**ОСВІТА. КУЛЬТУРА. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ:
ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ**

**ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ:
ГЕОПОЛІТИЧНІ, РИНКОВІ ТА ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ
ВАЖЕЛІ ВПЛИВУ**

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

III (77) том

УДК 37.013-053.5(082)
ББК 74.200я43
Т 43

ISSN 2308-3778

Рекомендовано Вченою радою
Інституту проблем виховання НАПН України. Протокол № 9 від 30 жовтня 2017 року.

Видання здійснене Східно-Європейським Інститутом Психології (Україна – Франція)
за сприяння Міжнародної Експертної Агенції “Консалтинг і Тренінг”

Редакційна колегія випуску:

Кремень В.Г., Савченко О.Я., Маноха І.П., Ляшенко О.І., Коцур В.П.,
Вашуленко М.С., Бех І.Д., Петрочко Ж.В.

Відповідальний редактор випуску:

Маноха І.П., доктор психологічних наук, професор

Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць - Тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – Вип. 21. – Кн. 3. – Том III (77). – К.: – Гнозис, 2017. – 554 с.

Theoretical and methodical problems of education of children and pupils: sciences works - Thematic issue “Higher Education of Ukraine in the Context of Integration into the European Educational Space”. - Vol. 21. - Ch. 3. - Volume III (77). - K.: Gnosis, 2017. - 554 p.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 20691-10491.

Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України Наказом МОН України від 12.05.2015 № 528.

Збірник включено до міжнародних наукометричних баз Index Copernicus International, Google Scholar, ERIH PLUS.

У тематичному випуску вміщені наукові статті фахівців з питань вищої освіти, присвячені актуальній проблемі входження України до європейського освітнього простору. Перспективи євроінтеграційних процесів у сфері вищої освіти, вимоги Болонського процесу та питання готовності України відповідати цим вимогам, моніторинг якості освіти, стандарти європейського освітнього простору та завдання, що стоять перед вищою освітою України сьогодні - ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори випуску. У центрі уваги також питання управління якістю освіти, перспективи запровадження механізмів сучасного освітнього менеджменту, а також - умови й напрями оптимізації та розвитку вищої освіти України в сучасних умовах. Для фахівців-освітян, науковців, дослідників психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

ISBN 978-966-2760-79-8
ISSN 2308-3778

© Інститут проблем виховання НАПН України, 2017 р.
© Східно-Європейський Інститут Психології, 2017 р.
© Міжнародна Експертна Агенція “Консалтинг і Тренінг”, 2017 р.
© Видавництво “Гнозис”, 2017 р.

HIGHER EDUCATION OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF INTEGRATION TO EUROPEAN EDUCATIONAL SPACE

*Рекомендовано вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 9 від 30 жовтня 2017 р.)*

Редакційна колегія:

Бех І.Л., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор ІПВ НАПН України;
Алексєєнко Т.Ф., доктор педагогічних наук, завідувач лабораторії соціальної педагогіки ІПВ НАПН України;
Комаровська О.А., доктор педагогічних наук, завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти ІПВ НАПН України;
Коновець С.В., доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії громадянського та морального виховання ІПВ НАПН України;
Миропольська Н.Є., доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти ІПВ НАПН України;
Петрочко Ж.В., доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з науково-експериментальної роботи ІПВ НАПН України;
Федорченко Т.Є., доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя ІПВ НАПН України;
Шахрай В.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії виховання в сім'ї та закладах інтернатного типу ІПВ НАПН України;
Золотарьова А.В., доктор педагогічних наук, професор, заступник директора ІПН ФГБОУ ВПО «Ярославский государственный педагогический университет имени К.Д. Ушинского» (Росія);
Ромм Т.О., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології Інституту історії гуманітарної і соціальної освіти Новосибірського державного університету (Росія);
Бурвите С., доктор соціальних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної освіти Литовського едурологічного університету (Вільнюс, Литва);
Піварський Ю., доктор філософії, почесний професор, ректор Вищої школи громадської та індивідуальної безпеки «Ареїгон» (Краків, Польща);
Юрчак В., доктор філософії, професор, завідувач кафедри безпеки й оборони Академії збройних сил імені генерала Штефаника (Ліптовські Мікулаш, Словаччина).

Рецензенти: **Радул В.В.**, доктор педагогічних наук, професор;
Манюха І.П., доктор психологічних наук, професор

ISBN 978-617-7009-28-2
ISBN 978-966-2760-71-2

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Вип. 21-3, Том III (77), 2017 р.

Тематичні рубрики випуску:

Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі

Управління якістю освіти: стандартизація та інноваційність

Моніторинг якості освіти: засоби, технології та перспективи

Сучасний освітній менеджмент: економічні, організаційні та психологічні засоби реалізації в Україні, Європі та світі

Філософія та психологія освіти

Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації

Послідовність загальної середньої та вищої освіти як європейський стандарт

Психолого-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні

Освіта. Культура. Глобалізація: виклики сьогодення

Освіта й міграційні процеси в Україні та світі: виклики сьогодення

Сучасна освіта як контраверсійний феномен: суперечності та інноватика

Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти
в Україні, Європі та світі

Управління якістю освіти: стандартизація та інноваційність

Моніторинг якості освіти: засоби, технології та перспективи

Сучасний освітній менеджмент: економічні, організаційні та психологічні
засоби реалізації в Україні, Європі та світі

Філософія та психологія освіти

Послідовність загальної середньої та вищої освіти

як європейський стандарт

Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації

Психолого-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських
стандартів вищої освіти в Україні

The Bologna process and prospects of higher education
in Ukraine, Europe and the world

Management for the quality of education: experience and innovations

Monitoring the quality of education: tools and technologies

Modern means of training and education:

problems of implementation and standardization

Philosophy and Psychology of Education

The sequence of secondary and higher education as a European standard

Modern educational management: economic, organizational and psychological
means implementation in Ukraine, Europe and the world

Psychological, educational and organizational conditions for the implementation
of European standards of higher education in Ukraine, Europe and the world

Болонський процес і перспективи
розвитку вищої освіти в Україні,
Європі та світі

on-the-internet-learner-interactions-in-virtual-online-environments-moos-foreign-language-teaching-in-europe]

6. Lamy M.-N., R. Goodfellow. «Reflective conversation» in the virtual language classroom/M.-N. Lamy, Goodfellow R.//Language Learning and Technology 2 (2), 1999. – P. 43-61. [Web-resource: <http://lt.msu.edu/vol2num2/article2/>]
7. Tudor I. The Dynamics of the Language Classroom/I. Tudor// Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 242 p.
8. Leshchenko O., Khodtseva A., Medvid O. Learner autonomy as a social phenomenon /O. Leshchenko, A. Khodtseva, O. Medvid//Світосгляд – Філософія – Релігія : Збірник наукових праць. – Суми : Світ друку, 2016. – Вип. 11. – С. 190-199. (Leshchenko O., Khodtseva A., Medvid O. Learner autonomy as a social phenomenon //O. Leshchenko, A. Khodtseva, O. Medvid//World Outlook – Philosophy – Religion: Compilation of scientific articles. – Sumy: The World of Publishing, 2016. – Issue 11. – P. 190-199.)

To the problem of learner autonomy in a distance language learning/
teaching context.

KOZLOVSKA Olga, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of
Foreign Languages Department, ARI BT "UAB", Sumy State University,
Sumy, Ukraine
E-mail: anna_kozlovska@ukr.net

LESHCHENKO Ganna, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of
Foreign Languages Department, ARI BT "UAB", Sumy State University,
Sumy, Ukraine
E-mail: priorities@rambler.ru

КОПІШИНСЬКА О.П.,

кандидат фізико-математичних наук,
доцент, кафедра економічної
кібернетики та інформаційних
технологій, Полтавська державна
аграрна академія, м. Полтава, Україна

УТКІН Ю.В.,

кандидат технічних наук, доцент,
кафедра економічної кібернетики та
інформаційних технологій,
Полтавська державна аграрна
академія,
м. Полтава, Україна

ГАЛИЧ О.М.,

кандидат економічних наук, доцент,
декан факультету економіки та
менеджменту, Полтавська державна
аграрна академія,
м. Полтава, Україна

МАРЕНИЧ М.М.,

кандидат сільськогосподарських наук,
доцент, декан факультету
агротехнологій та екології,
Полтавська державна аграрна
академія,

м. Полтава, Україна

КОНДРАТЮК М.І.,

директор з перспективного розвитку,
ООО "КВАРТ-СОФТ",
м. Краматорськ, Україна

**ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ
ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ПІДПРИЄМСТВ ТА БІЗНЕС-
КОМПАНІЙ У ПІДГОТОВЦІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ
ФАХІВЦІВ**

У статті описано оригінальну авторську концепцію освітньої, наукової і практичної співпраці між закладами вищої освіти, представниками агропромислових підприємств та бізнес-компаній, які є розробниками сучасних інформаційних систем і технологій для аграрного сектору України, та розкрито механізми їх взаємодії. Інноваційний підхід до втілення актуальної на сьогодні тенденції зближення процесів підготовки сучасних фахівців та потреб ринку праці продемонстровано на прикладі використання української інформаційної системи для аграріїв Soft.Farm, заснованої на «хмарних технологіях», у декількох напрямках: як предмету вивчення у навчальному процесі при підготовці фахівців із агрономії, одночасного просування і впровадження на підприємствах із проведенням практичного навчання керівників та фахівців, а також регулярної підтримки розробників програмного забезпечення науково-консультативною та маркетинговою діяльністю із забезпеченням зворотного зв'язку на всіх рівнях комунікацій.

Ключові слова: інновації, вища освіта, ринок праці, агропідприємства, інформаційні системи, модель співпраці

В статье описана оригинальная авторская концепция сотрудничества в образовательной, научной и практической областях между вузами, представителями агропромышленных предприятий и бизнес-компаний, которые являются разработчиками современных информационных систем и технологий для аграрного сектора Украины, а также раскрыты механизмы их взаимодействия. Инновационный подход к воплощению актуальной на сегодня тенденции сближения процессов подготовки современных специалистов и потребностей рынка труда продемонстрирован на примере использования украинской информационной системы для аграриев Soft.Farm, основанной на «облачных технологиях», в нескольких направлениях. В учебном процессе система выступает как предмет изучения при подготовке специалистов по агрономии. В то же время происходит продвижение и внедрение ИС на предприятиях с проведением практического обучения руководителей и специалистов, а для разработчиков программного обеспечения предоставляется научно-консультативная и маркетинговая поддержка на всех уровнях коммуникаций.

Ключевые слова: инновации, высшее образование, рынок труда, агропредприятия, информационные системы, модель сотрудничества

The article describes the original author's conception of educational, scientific and practical cooperation between institutions of higher education, representatives of agro-industrial enterprises and business companies that are developers of modern information systems and technologies for the agrarian sector of Ukraine, and mechanisms of their interaction are revealed. An innovative approach to the implementation of the current trend of convergence of the training of modern specialists and labor market needs has been demonstrated on the example of using the Ukrainian information system for Soft.Farm farmers based on "cloud technologies" in several directions. In the educational process, the information system acts as a subject of study in the training of specialists in agronomy. At the same time, the promotion and implementation of this Information system takes place at enterprises with practical training of managers and specialists, as well as regular support of software developers for scientific, consulting and marketing activities, providing feedback at all levels of communications.

Key words: innovation, higher education, labor market, agribusiness, information systems, model of cooperation

Постановка проблеми. Невідворотні зміни, що відбуваються в усіх сферах економіки, особливо в бізнес-середовищі, під впливом динамічних ринків, інтеграційних процесів до світового співтовариства є причиною кардинальних якісних змін вимог щодо вмінь і навичок працівників, їхньої освіти та професійного досвіду. Постійно оновлюється перелік професій та їх позиції в рейтингах популярності та затребуваності, де перші сходинки впевнено займають спеціалісти з інформаційних технологій, маркетологи, дизайнери, фахівці з держуправління. Донедавна невідомі професії – менеджер соціальних медіа, блогер, розробник мобільних додатків, фахівець з аналізу даних – вже у всіх на слуху, а через певну кількість років будуть нові напрями діяльності людини і нові спеціальності.

На тлі зазначених якісних змін професійного середовища вітчизняні заклади вищої освіти зіткнулися з серйозними викликами в царині своєї основної діяльності – підготовки таких фахівців, які б задовольняли потреби ринку праці. Серед основних причин такого становища можна вважати не лише повільні темпи оновлення матеріально-технічної бази державних закладів

вищої освіти, недостатній рівень забезпеченості інформаційно-комунікаційними засобами, низький рівень участі вітчизняних науково-педагогічних працівників у міжнародних освітніх та науково-практичних проєктах, але й значна відірваність практичної підготовки здобувачів вищої освіти від реальних умов майбутньої діяльності. Зміст освітніх програм донедавна складався й затверджувався як типовий для більшості навчальних закладів Міністерством освіти та деякими галузевими міністерствами і не завжди враховував тенденції змін у потребах провідних виробництв. Тому одним із найважливіших напрямів подолання розриву між змістом професійної підготовки сучасних здобувачів вищої освіти та потреб ринку праці є не лише оновлення переліку спеціальностей, але й досягнення тісної інтеграції та взаємодії з провідними бізнес-компаніями, виробничими підприємствами, створення умов для забезпечення місць проходження реальної практичної підготовки студентів. Зарубіжні навчальні заклади, що завжди мали достатній рівень самостійності, вже давно співпрацюють із місцевими та міжнародними компаніями, надаючи студентам можливості проходження різноманітних практик, стажувань із подальшим працевлаштуванням. Особливо відомими є освітні проєкти за участю компаній Google, Siemens group, Microsoft та інших.

Заклади вищої освіти України також мають виробити власну стратегію, аби конкурувати на освітньому просторі й надати можливість українській молоді навчатись та гідно працевлаштуватись у своїй країні, уповільнюючи відтік талановитої молоді за кордон.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання незбалансованості розвитку вищої освіти та потреб ринку праці в Україні є досить актуальними і відображені в роботах багатьох науковців, зокрема Зінченко В. О. [1], Красовської О. Ю. [2], Антонюка В. П. [3] та інших. Ґрунтовний аналіз ситуації на ринку праці наведено в статті [4], в якій показано, що Україна, незважаючи на один із найвищих показників охопленості населення вищою освітою (76 % станом на кінець 2015р., 14-те місце зі 140 країн, після Греції, США, Фінляндії, Німеччини та ін.), за її якістю посідає лише 54-те місце [5]. Найменш розвинутою в Україні є сфера управлінських шкіл (менеджменту, бізнес-шкіл), що призводить до нестачі висококваліфікованих управлінців і неефективності управлінських процесів. Показники професійної підготовки під час роботи вказують на низьку фаховість кадрів і відсутність постійного підвищення кваліфікації та навчання впродовж життя. Стандартні «пакети» освітніх програм вищих навчальних закладів вже не задовольняють нагальні потреби ринку праці: Компанії прагнуть залучати до роботи молодих працівників, які можуть генерувати нові ідеї і швидко адаптуватись до змін і нововведень.

Провівши ретельний аналіз безробіття молодіжних вікових груп та типових проблем із працевлаштування випускників, що отримали вищу освіту, та

враховуючи досвід, викладений у статті [6], автори пропонують наступне рішення. Щоб підвищити якість вищої освіти у сучасних умовах і, найголовніше, допомогти студентам підготуватись до професійного життя за межами університетських аудиторій, треба активно впроваджувати більш практичний, прикладний підхід до освіти. Надання освітніх послуг, заснованих на досвіді та актуальних бізнес-процесах, допоможе викоринити наявні прогалини у продуктивності молодішої робочої сили. Побудова і розширення партнерських зв'язків між науковими колами та виробничим сектором – невід'ємна частина налагодження цього процесу.

Низку заходів у напрямку збалансованого та узгодженого функціонування системи вищої освіти та ринку праці, що сприятиме нагромадженню та ефективному використанню людського капіталу України та формуванню внутрішніх чинників економічного зростання, запропоновано в роботі [3]. Автор висловлює думку, що в контексті вимог ринку праці важливим є формування інституту соціального партнерства, який в освіті являє собою особливий тип взаємодії освітніх установ з усіма суб'єктами ринку праці – великими корпораціями, представниками малого й середнього бізнесу, як роботодавцями; регіональними органами виконавчої влади; громадськими організаціями. Саме такий інститут, на думку автора, може забезпечити максимальне узгодження та реалізацію інтересів усіх учасників цього процесу – населення, роботодавців та освітніх установ. Важливо розвивати активність населення та роботодавців стосовно їх участі у вирішенні проблем вищої освіти та підготовки фахівців, які дійсно потрібні економіці України.

Форми і методи сучасного соціального партнерства відрізняються тим, що вони будуються на договірних засадах і передбачають високий ступінь відповідальності взаємодіючих сторін. Основним фактором розвитку соціального партнерства в системі освіти є інтеграційні процеси, які обумовлюють поєднання можливостей кадрового, виробничого, освітнього потенціалу для вирішення завдань, спрямованих на підготовку конкурентоспроможного фахівця.

Чимало авторів, зокрема в роботі [7], крім статистичного аналізу дисбалансу в співвідношенні закладів вищої освіти, кількості населення та робочих місць на ринку праці, відмічають позитивний вплив приєднання України до Болонського процесу, що став прискорювачем руху до європейської спільноти, сприяв початку реформ української вищої освіти за рівнями, структурою, демократизацією. Чимало українських студентів отримали можливість навчатись за кордоном або отримати подвійні дипломи. Зворотною стороною цього процесу є часткова втрата дієздатного потенціалу країни через «відплив капіталу» в його соціальному, демографічному та інтелектуальному вимірах. Отже, об'єктивна необхідність – створення умов для того, щоб інтелектуаль-

ний потенціал, сформований в Україні, працював на розбудову її економіки, а не був донором близького та далекого зарубіжжя.

Досить глибокий та системний аналіз причин низької інноваційної спрямованості закладів вищої освіти та шляхів її усунення викладено в роботі [8]. Більшість із висловлених пропозицій може бути реалізована всередині закладів освіти, керуючись останніми редакціями закону України «Про освіту», який надає право навчальним закладам самостійно складати та модернізувати навчальні плани підготовки фахівців, самостійно формувати зміст навчальних дисциплін, варіативну складову навчального процесу за вибором студента, посилення ролі самостійної роботи на здобуття відповідних знань та навичок. Доречною та на вимогу часу є ідея про створення інноваційних підрозділів у закладах вищої освіти, які будуть займатися розробкою та впровадженням інновацій і тісно співпрацювати із бізнес-структурами. Організаційними формами втілення таких структур інноваційного спрямування можуть бути лабораторії, центри, творчо-експериментальні лабораторії тощо, які можуть бути і самостійними юридичними особами. Досвід багатьох європейських країн підтверджує ефективність існування інноваційних центрів, які координують інноваційну діяльність структурних підрозділів вищого навчального закладу, зокрема, інститутів, факультетів, кафедр, лабораторій. Перелічені і найбільш традиційні форми співпраці між університетами та неосвітніми організаціями, як, наприклад, надання місць проходження виробничих практик, участь провідних фахівців компаній у навчальному процесі і в роботі атестаційних комісій; проведення майстер-класів, професійних конференцій, ярмарків вакансій; ярмарків кар'єри; проведення конкурсів іменних стипендій. Корпоративними формами взаємодії можуть стати створення навчальних центрів, бізнес-центрів, центрів кар'єри, започаткування фондів розвитку вищої освіти і науки).

Таким чином, висвітлення проблеми ефективної взаємодії закладів вищої освіти з ринком праці ведеться не один рік і має солідний банк ідей. Але волю до їх втілення мають проявити всі учасники спільного процесу. І проблеми лежать не лише в площині недостатньої підтримки держави, як юридичного, організаційного та фінансового гаранта прогресивних тенденцій в освіті, але й низькій інноваційності з боку самих закладів вищої освіти з низки причин, а головне, часто, нерозуміння перспектив співпраці з університетами більшості великих і середніх бізнес-компаній, які висловлюють чимало критики на адресу якості підготовки фахівців, але не готові надавати тренувальний простір та вкладати час і незначні кошти на зустрічні проекти з метою покращення якості вищої освіти, її конкурентоспроможності. Той факт, що процес рухається повільно, свідчить про те, що кожна сторона очікує, що деякий керівний і координуючий центр вкаже, що саме робити.

У представленому дослідженні автори, спираючись на власний досвід та апробацію інноваційних проектів, пропонують не лише загальний огляд можливих форм партнерських відносин з усіма зацікавленими в інноваційному поступі роботі інституціями, але й описують алгоритм організації такої взаємовигідної співпраці та форми її реалізації на конкретних прикладах, описують здобутки, проблеми, напрямки їх вирішення.

Мета наукової статті. Обґрунтування механізмів формування і розвитку інноваційної концепції взаємовигідної багатосторонньої взаємодії між закладами вищої освіти, підприємствами та організаціями сфери виробництва і бізнесу (на прикладі підприємств агропромислового комплексу (АПК), розробниками вітчизняного програмного забезпечення автоматизованих інформаційних систем (ІС) і технологій та державними організаціями, що відповідає потребам сучасного інформаційного суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Низку вдалих новаторських підходів щодо підвищення рівня якості та конкурентоспроможності підготовки фахівців для одного з важливих секторів української економіки та ринку праці, яким є агропромисловий сектор, було втілено на практиці в одному з найстаріших вітчизняних закладів вищої освіти — Полтавській державній аграрній академії (далі ПДАА). За свою 85-річну історію в стінах академії було підготовлено чимало високопрофесійних фахівців для провідних галузей не лише сільського господарства, але й управлінської, фінансової сфери. Але керівництво академії, більша частина науково-педагогічних працівників докладає чимало зусиль для того, щоб слідувати вимогам часу та реалізовувати найбільш сучасні підходи щодо формування змісту й напрямків вищої освіти, які б відповідали як потребам сучасного ринку праці, так і потребам сучасних абітурієнтів, давали можливість реалізувати їх здібності та знайти їм гідне застосування у майбутній професійній діяльності. В умовах жорсткої конкуренції стратегічними напрямками роботи закладу є оновлення переліку сучасних спеціальностей, підняття науково-професійного рівня кожного викладача, а також налагодження взаємовигідних зв'язків із провідними виробничими та бізнес-компаніями, які готові співпрацювати з університетами у різних формах.

Відомо, що будь-яка ідея, особливо колективна, виникає не на порожньому місці, а є результатом пошуку методів розв'язання певних завдань, задоволення конкретних суспільних потреб, а шлях її втілення буває і складний, і невідомий. Тут вже грає ключову роль склад учасників, зацікавлених осіб, визначення перспективних цілей та знаходження шляхів їх реалізації.

На основі аналізу завдань і прагнень учасників спільного проекту, що є предметом дослідження, було визначено наступні їх висхідні позиції. Основними завданнями закладів вищої освіти (на прикладі ПДАА) є:

- підготовка конкурентоспроможних фахівців для підприємств АПК;
- застосування інноваційних технологій у навчальному процесі;
- оновлення змісту програм дисциплін з метою забезпечення сучасних компетенцій здобувачів вищої освіти;
- розвинення здатності випускників до швидкої адаптації для роботи в реальних умовах діяльності підприємств та організацій.

До головних потреб підприємств АПК усіх форм власності, які може задовольнити навчальний заклад, відносяться:

- підготовка висококваліфікованих працівників, що володіють всіма сучасними професійними знаннями й навичками;
- оволодіння випускниками сучасними технологіями обробки фахової інформації, в т.ч. засобами інформаційних систем.

Для зацікавлення у співпраці бізнес-компаній необхідно також виділити їх завдання й інтереси, в реалізації яких може взяти участь заклад вищої освіти. До інтересів розробників програмного забезпечення можна віднести:

- забезпечення аграрних підприємств сучасними вітчизняними ІС, здатними автоматизувати більшу частину управління та моніторингу виробничих процесів;
- просування власного продукту на ринку шляхом популяризації програми серед потенційних замовників, участь у конференціях, виставках різного рівня;
- постійне удосконалення та розширення функціональних можливостей ІС;
- навчання користувачів роботі з ІС та консультування з проблемних запитань.

Узагальнюючи області перетину інтересів кожного з потенційних учасників, напрямки взаємодії учасників проекту можна представити у вигляді схеми (рис. 1).

Наведена модель співпраці між представниками доволі різних сфер економіки та ринку праці утворилася не штучно й не одночасно, а шляхом доволі природного об'єднання на основі усвідомлення кожною стороною цілей і об'єктивних потреб.

Особливістю цієї моделі є те, що заклад вищої освіти є інтегруючою ланкою одразу між багатьма представниками підприємств і бізнес-компаній, надаючи освітні та консалтингові послуги, яких потребує кожен учасник проекту.

Поштовхом до початку багатосторонньої співпраці став пошук з боку прогресивно налаштованих представників професорсько-викладацького складу сучасних ІС, які б лягли в основу викладання окремих навчальних дисциплін циклу загальної та професійної підготовки з провідних спеціаль-

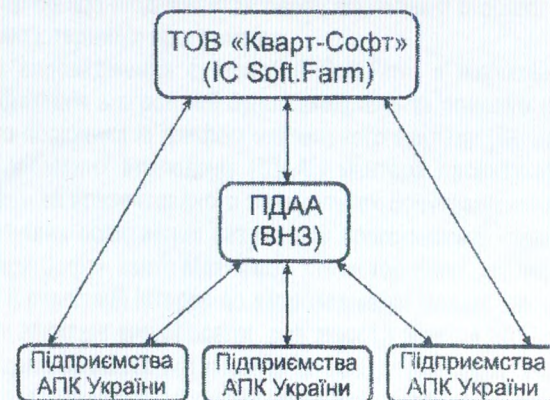

Рис. 1. Напрями взаємодії учасників проекту на основі спільних інтересів.

ностей для сільського господарства: агрономів, менеджерів, економістів. Адже беззаперечним є той факт, що ефективного управління сучасними підприємствами АПК і досягнення найкращих результатів діяльності неможливе без якісного управління інформацією та автоматизації більшості виробничих завдань. Реалізація всіх видів інформаційної складової діяльності провідних фахівців аграрних підприємств вимагає від них не просто базових знань і навичок роботи з ПК, а вміння ефективно організовувати всі види операцій з інформацією на основі використання широкого спектру можливостей сучасних інформаційних технологій та систем.

Проаналізувавши достатню кількість спеціалізованих ІС, що широко представлені на ринку програмних продуктів для аграрного сектору України, було обрано для впровадження у навчальний процес вітчизняну IC Soft.Farm, розроблену ТОВ «Кварт-Софт». Головною перевагою даної системи є те, що вона заснована на «хмарних технологіях», і більшість її модулів доступні безкоштовно. При цьому система готова для використання одразу після реєстрації. Адже при офіційному застосуванні програмних продуктів у навчальних програмах дисциплін необхідно використовувати або ліцензовані програми, або ж такі, що є у вільному доступі та не потребують ліцензії. Прийняття остаточного рішення після обговорення мети поки що двосторонньої співпраці сприяла готовність компанії-розробника ТОВ «Кварт-Софт» провести не лише презентації системи, детально представивши її можливості та переваги у порівнянні з іншими аналогічними продуктами, але й готовність розробити окремі навчальні модулі для проведення занять зі студентами.

Закріпленням намірів щодо співпраці стало підписання рамочного договору між компанією ТОВ «Кварт-Софт» та закладом вищої освіти Полтавською

державною аграрною академією 24 квітня 2016 р. А на початку 2016-2017 навчального року в межах курсу «Інформаційні технології» для студентів СВО «Магістр» зі спеціальності «Агрономія» було розроблено та апробовано лабораторний практикум із детальним описом та практичними вправами по застосуванню IC Soft.Farm в діяльності агронома. Провідними викладачами було розроблено наскрізну ситуаційну задачу, при розв'язанні якої в середовищі IC студенти мали змогу відтворити основні елементи роботи агронома в умовах реального підприємства. Таке практично-орієнтоване навчання викликало справжній інтерес з боку студентів. Паралельно вдосконалювалася підготовка й професорсько-викладацького складу, система проходила апробацію для застосування в курсі інших дисциплін.

Наступним кроком стало залучення до ознайомлення із можливостями та методикою впровадження IC представників аграрних підприємств регіону під час проведення масштабного засідання круглого столу 12 жовтня 2016 р., до участі в якому були запрошені керівники компанії ТОВ «Кварт-Софт», адміністрація та викладачі ПДАА, а також представники державних організацій з управління агропромислового розвитку. Захід викликав чималий резонанс, проведення було висвітлено засобами масової інформації міста Полтава, області, на сайтах навчального закладу та у розділі новин офіційного сайту www.soft.farm.

Під час проведення засідання першого круглого столу було не лише проведено інформаційний супровід діяльності компанії-розробника програмного забезпечення та інноваційних підходів до організації та змісту підготовки фахівців з агрономії, а й започатковано програму під загальною назвою «Підтримка підприємств АПК засобами сучасних інформаційних систем і технологій», що вже через рік перетворилася на всеукраїнську. З метою закріплення основних засад та напрямків спільної діяльності закладу вищої освіти та ТОВ «Кварт-Софт» було створено «Центр підготовки користувачів IC Soft.Farm» на громадських засадах.

За згодою партнерів для студентів, що пройшли успішно курс навчання по роботі з IC Soft.Farm у рамках вивчення дисципліни, а також для слухачів спеціальних науково-практичних семінарів, які проводяться в «Центрі», було впроваджено систему сертифікації після успішного складання тестів, а список всіх сертифікованих користувачів знаходиться на спеціальному розділі офіційного сайту www.soft.farm. Надання таких сертифікатів є атрибутом визнання професійних здібностей фахівця з агрономії в області інформаційних технологій та, одночасно, елементом маркетингу системи для компанії-розробника: приклад елементарної реалізації спільних інтересів. Для проведення семінарів учасники проекту готують спеціальне навчально-методичне забезпечення, яке допомагає освоїти базові навички роботи з системою,

подолати бар'єр, що іноді виникає перед фахівцями старшого покоління при роботі з комп'ютерними програмами.

Досвід впровадження сучасної IC Soft.Farm в навчальний процес при підготовці фахівців з агрономії було закріплено та описано шляхом видання навчального посібника із грифом навчального закладу [9], написаного у співтворстві провідних викладачів ПДАА і ментора проекту від компанії ТОВ «Кварт-Софт» та презентованого на декількох Всеукраїнських виставках.

Серед інших позитивних результатів проголошеної співпраці між ПДАА та ТОВ «Кварт-Софт» варто відзначити також той факт, що через півтора роки від початку її реалізації інтерес до запровадженої моделі зріс у колах більшості аграрних закладів вищої освіти, для яких 13 жовтня 2017 р. на базі ПДАА було проведено масштабний семінар із обміну досвідом, учасниками якого було до 30 представників агрономічних факультетів. На сьогодні за аналогічною системою працюють декілька аграрних університетів України.

Про стійкість такої системи свідчить той факт, що до неї почали приєднуватись інші навчальні заклади, кількість зацікавлених підприємств також збільшується. Свою зацікавленість декларують представники державних організацій з управління агропромисловим комплексом на обласному рівні. І, що важливо, свою готовність у наданні власних IC для навчального процесу на умовах участі в подібних проектах заявили декілька інших компаній-розробників програмного забезпечення.

Висновки. Представлена в даній роботі модель багатосторонньої співпраці між закладами вищої освіти, підприємствами, бізнес-компаніями показала себе як результативна, інноваційна, відкрита; розкриває потенціал та надає і поєднує можливості розвитку і зростання для всіх учасників. Науково-педагогічний потенціал викладацького складу навчального закладу може успішно використовуватись як в основній навчальній роботі, так і в наданні консалтингових послуг бізнес-компаніям, підприємствам при вирішенні науковоспеціальних задач. Підприємства задають окремі напрямки навчання та стають місцями проходження практик для здобувачів вищої освіти, надають можливості подальшого їх працевлаштування. Описана концепція взаємодії, безумовно, потребує організаційної, юридичної, матеріальної підтримки з боку адміністрації закладів вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Зінченко В. О. Якість вищої освіти: погляди науковців / В. О. Зінченко // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. – 2011. – №5 (216). – С. 9-16.
2. Красовська О. Ю. Роль освіти в сучасних глобальних умовах / О. Ю. Красовська // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2011. – № 1(4). – С. 182-188.

3. Антонюк В. П. Вища освіта України у системі відносин ринку праці // В. П. Антонюк. - Валерія Покідіна. Університети та бізнес: міжнародний досвід співпраці та перспективи для України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cost.ua/files/Universities%20and%20business_report.pdf
4. УНІАН. Інформаційне агентство / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.ua/society/1023767-ohoplennya-naselennya-ukrajini-vischoyu-osvitoyu-stanovit-76-institut-demografiji.html>
5. Michael D. King. Why higher ed and business need to work together / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hbr.org/2015/07/why-higher-ed-and-business-need-to-work-together>
6. Мосьпан Н. В. Вища освіта України в умовах розвитку ринкової економіки / Н. В. Мосьпан // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2013. – Вип. 4. – С. 145-153. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_4_17
7. Захарчин Р. М. Гармонізація відносин вищої школи і ринку праці як необхідна умова інноваційного розвитку суспільства / Р. М. Захарчин // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 769. – С. 268-273.
8. Маренич М. М. Інформаційні технології в агрономії : [навчальний посібник] / М. М. Маренич, М. І. Кондратюк, О. П. Копішинська, Ю. В. Уткін. – Харків: Фінарт, 2017. – 352 с.

Transliteration of References:

1. Zinchenko V. O. Yakist' vyshchoyi osvity: pohlyady naukovtsiv / V.O.Zinchenko // Visnyk LNU im. Tarasa Shevchenka. – 2011. – №5 (216). – С. 9-16
2. Krasovs'ka O. YU. Rol' osvity v suchasnykh hlobal'nykh umovakh / O.YU. Krasovs'ka // Byuleten' Mizhnarodnoho Nobelivs'koho ekonomichnoho forumu. – 2011. – № 1(4). – С. 182-188
3. Antonyuk V. P. Vyshcha osvita Ukrayiny u systemi vidnosyn rynku pratsi // V. P. Antonyuk. -Valeriya Pokidina. Universytety ta biznes: mizhnarodnyy dosvid spivpratsi ta perspektivy dlya Ukrayiny / [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://cost.ua/files/Universities%20and%20business_report.pdf
4. UNIAN. Informatsiyne ahentstvo / [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.unian.ua/society/1023767-ohoplennya-naselennya-ukrajini-vischoyu-osvitoyu-stanovit-76-institut-demografiji.html>
5. Michael D. King. Why higher ed and business need to work together / [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <https://hbr.org/2015/07/why-higher-ed-and-business-need-to-work-together>
6. Mos'pan N. V. Vyshcha osvita Ukrayiny v umovakh rozvytku rynkovoyi ekonomiky / N. V. Mos'pan // Pedahohichnyy protses: teoriya i praktyka. – 2013. – Vyp. 4. – С. 145-153. – Rezhym dostupu: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>

pptp_2013_4_17

7. Zakharchyn R.M. Harmonizatsiya vidnosyn vyshchoyi shkoly i rynku pratsi yak neobkhidna umova innovatsynoho rozvytku suspil'stva / R. M. Zakharchyn // Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnika». Menedzhment ta pidpryemnytstvo v Ukrayini: etapy stanovlennya i problemy rozvytku. – 2013. – № 769. – С. 268-273.
8. Marenych M. M. Informatsiyni tekhnolohiyi v ahronomiyi: [navchal'nyy posibnyk] / M. M. Marenych, M. I. Kondratyuk, O. P. Kopishyns'ka, YU. V. Utkin. – Kharkiv: Finart, 2017. – 352 s.

Innovative model of effective interaction of higher education, enterprises and business companies in preparation of competitive capacity professionals.

KOPISHINSKA Olena, Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor,
Department of Economic Cybernetics and Information Technologies, Poltava State Agrarian Academy, Poltava, Ukraine
E-mail: 17elenak@gmail.com

UTKIN Yuri, Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Department of Economic Cybernetics and Information Technologies, Poltava State Agrarian Academy, Poltava, Ukraine
E-mail: 1008utkin@gmail.com

MARENYCH Mykola, Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor, Dean of the Faculty of Agro-technology and Ecology, PDAA, Poltava, Ukraine
E-mail: mykola.marenych@pdaa.edu.ua

HALYCH Oleksandr, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Dean of the Faculty of Economics and Management of the State Tax Administration, Poltava, Ukraine
E-mail: galycholeksandr@gmail.com

KONDRATYUK Mykola, Director of long-term development, LLC «QUART-SOFT», Donetsk region, Kramatorsk city, Ukraine
E-mail: nikolay@kondratuk.com

ЗМІСТ

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ, ЄВРОПІ ТА СВІТІ. 7

ГОЛУБ Т.П., Сутність і особливості реалізації освіти для сталого розвитку	8
ДЕМИДОВИЧ О.М., Знання іноземних мов в Україні та країнах ЄС	19
КОЗЛОВСЬКА Г.Б., ЛЕЩЕНКО О.І., До проблеми навчальної автономії в аспекті дистанційного викладання/вивчення іноземної мови.	28
КОПІШИНСЬКА О.П., УТКІН Ю.В., ГАЛИЧ О.М., МАРЕНИЧ М.М., КОНДРАТЮК М.І., Інноваційна модель ефективної взаємодії закладів вищої освіти, підприємств та бізнес-компаній у підготовці конкурентоспроможних фахівців	39
КУДРИНСЬКА А.І., ШЕВЧУК Т.В., Ринок освітніх послуг і ринок праці: діалектика взаємодії в сучасному українському суспільстві.	52
ЛЄВІТ Д.А., Постмодерністський дискурс культурного простору вищого навчального закладу	61
МАГРЛАМОВА К.Г., Характеристика професійної підготовки майбутніх лікарів у Великій Британії	71
ПОСТРИГАЧ Н.О., Проблеми розвитку неперервної педагогічної освіти в країнах південної Європи: аналіз понятійно-термінологічного апарату дослідження	82
СТАВИЦЬКА І.В., Педагогічні інновації у навчанні іноземним мовам у країнах Європи	91
УРСОЛ О.В., Сутнісні характеристики гуманізації педагогічного процесу у вищому навчальному закладі	99

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ. 108

БАЙРАМОВА О.В., Феномен толерантності як складової професійної адаптації членів мультикультурного екіпажу суден	109
БАКУМ А.В., АГАЛАКОВ В.С., Моделювання характеристик змагальної діяльності фехтувальників-рапіристів	123
БАС О.В., Роль образотворчого мистецтва у всебічному розвитку дитини-дошкільника	131
БОЙКО Г.О., Засоби фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти	141
БОНДАРЕНКО З.П., Соціально-педагогічна підтримка батьків, які виховують дитину з особливими освітніми потребами	150

БОРОЗЕНЦЕВА Т.В., РАЗУМОВА О.Г., ОСТОПОЛЕЦЬ І.Ю., Вплив процесу самоорганізації студентської групи на формування професійної я-концепції студентів майбутніх педагогів	164
ВАДАСЬКА С.В., Основні етапи та засоби формування лексичної компетентності студентів немовних спеціальностей	176
VERESHCHANYNA T.O., Level of self-efficacy perceived by university teachers in three Ukrainian universities	185
ВОЛОСЮК М.А., ПРОЦЕНКО О.М., ГЕРАСИМЕНКО В.В., Освітні пріоритети в системному процесі підготовки майбутнього інженера	197
ДЕМЕНТ М.О., Забезпечення професійної спрямованості курсантів ДСНС України	207
ЄВТУШЕНКО Ю.О., Роль етико-деонтологічної культури та можливості її формування у процесі професійного становлення майбутнього лікаря	219
ЗАЙЦЕВА О.М., Управління самоосвітньою діяльністю педагогічних працівників	228
ІГНАТЕНКО С.А., Формування культури безпеки життєдіяльності студентської молоді як актуальна проблема сьогодення	237
ІЛЬНИЦЬКА Л.В., Естетично-виховні засади книжкової ілюстрації дитячих видань на прикладі оформлення поетичних творів Павла Тичини.	247
ІЩЕНКО В.І., Формування основ самоменеджменту майбутніх вчителів природничих дисциплін	256
КАМІНСЬКА О.В., Гендерні відмінності побудови «я-образу» в ранньому юнацькому віці	267
TETIANA KLOSHKOVA, The improvement in the methodological support for English language teaching in a modern university	276
КОСТИКОВА І.І., ФОМЕНКО К.І., КУЗНЕЦОВ О.І., Навчання читанню англомовної літератури майбутніх психологів	285
КОЧЕРГА О., ХМЕЛЬКО В., Чутливість сенсорних систем в діях особистості учня	297
КРИВЕНКО В.І., ФЕДОРОВА О.П., ПАХОМОВА С.П., НЕПРЯДКІНА І.В., КАЧАН І.С., Сучасні проблеми навчання в інтернаті	316
ЛЕНЧУК Т.П., Роль аналізу і самоаналізу у формуванні майбутнього медичного працівника.	325
ЛУКІНА Н.Б., Саморозвиток перфекціоністів з позиції цільової спрямованості	334
МАЯТИНА Н.В., Акмеологічний підхід у формуванні готовності майбутніх фахівців до професійної самореалізації	343
МЕЛЬНИЧУК Ю.П., Сутність, зміст та структура проектно-аналітичної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників	353
НИКИТЕНКО О.В., Іншомовна комунікативна компетентність як невід'ємна складова професійної компетентності майбутніх фахівців з економіки	363
РАССКАЗОВА О., Ключові компетентності дорослих в умовах неперервної освіти	374
СОЗИКІНА Г.С., Реалізація педагогічних умов формування соціальної відповідальності майбутніх фахівців автомобільно-дорожньої галузі	384
SOROKA I.A., Workshop: "Continuing professional-development of teachers of English"	397

ТРИГУБ І.П., Формування граматичної компетенції при вивченні іноземної мови.	405
ФЕЩУК А.М., Іношомовна підготовка в структурі професійної підготовки майбутніх фахівців з прикладної механіки.	413
ЧАРКІНА О.А., Конкурентоспроможність і професійна етика психолога-консультанта: точки перетину.	422
ШЕРЕМЕТ Л.М., Педагогічні умови формування професійного іміджу вчителів історії у післядипломній освіті.	436
ЮХИМЕЦЬ О.І., Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх правознавців в умовах інтеграції.	445

ОСВІТА Й МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ 455

ГРИБ Т.А., Особливості функціонування волонтерської діяльності у соціальній роботі.	456
САВЧЕНКО О., Психічні новоутворення в підлітковому віці та розвиток психологічних меж особистості: до постановки проблеми.	465
УДОВИЦЬКА Т.А., САВОХІНА М.В., Міграційні настрої старшокласників: до постановки проблеми.	477

ФІЛОСОФІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТИ 488

КОЧАРОВСЬКИЙ М.С., Деякі підходи до питання ірраціональності в прийнятті рішень.	489
ОМЕЛЬЧЕНКО М.С., Теоретичні аспекти формування професійної самосвідомості педагога.	499
ПАВЛЮК О.Г., Особливості становлення професійної самосвідомості майбутніх фахівців.	507
ПРОКОПЧУК В.Ю., Концептуалізація феномена ідентичності у педагогічно-психологічній та філософській традиції.	518
ФІЛІПЧУК Н.О., Просвітницькі функції музейної педагогіки в Україні.	527
ШАБАЛДАК А.В., Філософсько-методологічний аналіз праксеологічного підходу в контексті формування готовності майбутніх офіцерів забезпечення військ до професійної діяльності.	536

CONTENT

THE BOLOGNA PROCESS AND PROSPECTS OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE, EUROPE AND THE WORLD 7

GOLUB TETIANA, The essence and features of the implementation of education for sustainable development.	8
DEMYDOVYCH OKSANA, LESHCHENKO GANNA, Foreign languages competence in Ukraine and the EU's countries.	19
KOZLOVSKA OLGA, To the problem of learner autonomy in a distance language learning/teaching context.	28
KOPISHINSKA OLENA, UTKIN YURI, MARENYCH MYKOLA, HALYCH OLEKSANDR, KONDRATYUK MYKOLA, Innovative model of effective interaction of higher education, enterprises and business companies in preparation of competitive capacity professionals.	39
KUDRINSKA ANNA, SHEVCHUK TETIANA, The market of educational services and the labor market: the dialectic of interaction in the modern Ukrainian society.	52
LIEVIT DMYTRO, Postmodernistic discourse of the cultural space of the higher educational establishment.	61
MAGRLAMOVA KAMILLA, Characteristics of the training of future doctors in the UK.	71
POSTRYGACH NADIA, Problems of development of independent pedagogical education in Southern Europe: analysis of connector-terminological research apparatus.	82
STAVYTSKA IRYNA, Pedagogical innovations in teaching foreign languages in the countries of Europe.	91
URSOL OKSANA, Essential characteristics of pedagogical process humanization in a higher educational establishment.	99

PSYCHOLOGICAL, EDUCATIONAL AND ORGANIZATIONAL CONDITIONS FOR THE IMPLEMENTATION OF EUROPEAN STANDARDS OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE, EUROPE AND THE WORLD 108

BAIRAMOVA OLENA, Phenomenon of tolerance as a component of professional adaptation within multi-cultural crews.	109
BAKUM A.V., AGALAKOV V.S., Modeling of magazine characteristics activities of sportsman-rapers.	123
BAS OLGA, The role of educational art on overview development of children-preschooler.	131

Рекомендовано Вченою радою
Інституту проблем виховання НАПН України. Протокол № 9 від 30 жовтня 2017 року.

Видання здійснене Східно-Європейським Інститутом Психології (Україна – Франція)
за сприяння Міжнародної Експертної Агенції “Консалтинг і Тренінг”

Редакційна колегія випуску:

Кремень В.Г., Савченко О.Я., Маноха І.П., Ляшенко О.І., Коцур В.П.,
Вашуленко М.С., Бех І.Д., Петрович Ж.В.

Відповідальний редактор випуску:

Маноха І.П., доктор психологічних наук, професор

Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць – Тематичний
випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. –
Вип. 21. – Кн. 3. – Том III (77). – К.: – Гнозис, 2017. – 554 с.

Theoretical and methodical problems of education of children and pupils: sciences works – Thematic
issue “Higher Education of Ukraine in the Context of Integration into the European Educational
Space”. – Vol. 21. – Ch. 3. – Volume III (77). – K.: Gnosis, 2017. – 554 p.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 20691-10491.

Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України Наказом МОН України
від 12.05.2015 № 528.

Збірник включено до міжнародних наукометричних баз Index Copernicus International,
Google Scholar, ERIH PLUS.

У тематичному випуску розміщені наукові статті фахівців з питань вищої освіти, присвячені
актуальній проблемі входження України до європейського освітнього простору.
Перспективи євроінтеграційних процесів у сфері вищої освіти, вимоги Болонського
процесу та питання готовності України відповідати цим вимогам, моніторинг якості освіти,
стандарты європейського освітнього простору та завдання, що стоять перед вищою освітою
України сьогодні – ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби
розв’язання яких звертаються автори випуску. У центрі уваги також питання управління
якістю освіти, перспективи запровадження механізмів сучасного освітнього менеджменту,
а також – умови й напрями оптимізації та розвитку вищої освіти України в сучасних умовах.
Для фахівців-освітян, науковців, дослідників психолого-педагогічних та управлінських
проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

ISBN 978-966-2760-79-8
ISSN 2308-3778

© Інститут проблем виховання НАПН України, 2017 р.
© Східно-Європейський Інститут Психології, 2017 р.
© Міжнародна Експертна Агенція “Консалтинг і Тренінг”, 2017 р.
© Видавництво “Гнозис”, 2017 р.

ДЛЯ НОТАТОК

Друк ТОВ «ГНОЗИС», Свідоцтво про внесення до Держ. реєстру від 27.10.2005 р. серія ДК № 2328.
Підписано до друку 22.11.2017 р. Формат 60х84 1/16. Папір офс № 1. Гарнітура Helios.
Ум. друк. арк. 42,4. Наклад 300 примірників. Зам. № 3982/6.